



# ‘Twee ijskoude nachten op 70 meter hoogte’

Een nieuwe tv,  
telefoon of computer  
kopen met Ilze

De blobvis:  
verrassend leven op  
eenzame diepte

Trek ook de  
stekker uit vieze  
kolencentrales

# GPM01

GREENPEACE



## Christien de Jong 39 jaar

‘Twee nachten op 70 meter hoogte bij min 5 in een bouwkraan is zeker geen pretje. Maar ik heb het er graag voor over als we daarmee Essent overtuigen te stoppen met de bouw van die vieze kolencentrale.’  
lees verder op [pag 6](#) >

## Nederland kiest schone energie, nu Essent en Nuon nog [pag 6](#)

Kies zelf! Stap over naar een groene energieleverancier.



GP/Toala Olivares

## Gorilla [pag 10](#)

Scheur uit en hang op op een opvallende plek!



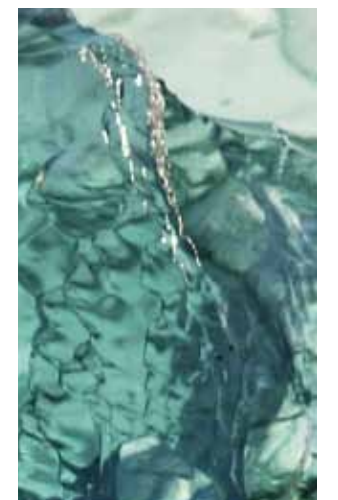
## Amerikaanse toestanden in Hollands landschap? [pag 12](#)

Wie zit er eigenlijk wél te wachten op de riskante aardappelen van BASF?



## Drie miljoen jaar oud [pag 14](#)

Bescherm dit ook voor de generaties na ons.



## Held met sokken [pag 16](#)

Liefhebbers van (snelle) auto's én een schoon milieu kunnen terecht bij Alef Arendsen, onze eerste held met sokken.



## De blobvis [pag 17](#)

Als je langer naar hem kijkt, is het net of hij elk moment kan gaan praten.



## Winkelen met Ilze [pag 18](#)

Elektronica kopen met Ilze is gezellig én leerzaam. Ze vertelt waar u op kunt letten bij aanschaf van een nieuwe telefoon, tv of laptop.



## Actie op de zeebodem [pag 20](#)

Kunstenaar en actievoerders vragen in Cancún aandacht voor de stijgende zeespiegel.



GP/deCaires Taylor



# Kort

## GPM01

GREENPEACE MAGAZINE is vernieuwd en omgedoopt tot GPM. Een handiger formaat, nieuwe verhalen en veel ruimte voor mensen die zich op hun eigen manier met hart en ziel inzetten voor het milieu. Zoals de heer Van der Klift, die op pagina 7 vertelt waarom hij graag iets extra's doneerde voor de kolencampagne. Of Stacey en Romy, die een 10+ haalden voor hun spreekbeurt over Greenpeace. Maar ook ondernemer Alef Arendsen, onze eerste 'held met sokken'. De redactie heeft met veel plezier gewerkt aan GPM. Wij hopen dat u het met evenveel plezier leest. Onze volgende stap is een digitaal magazine: hierover hoort u binnenkort meer. Heeft u tips, opmerkingen of vragen? Ik hoor het graag via [avbentem@greenpeace.nl](mailto:avbentem@greenpeace.nl). Annemiek van Bentem, hoofdredacteur GPM

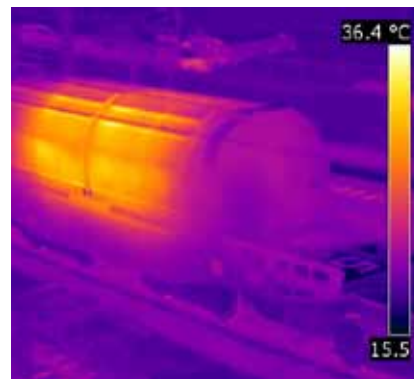


SYLVIA BORREN is de nieuwe directeur van Greenpeace Nederland. Sylvia beschikt over brede, internationale werkervaring. Ze was directeur van Oxfam Novib (1994-2008) en bestuurslid van belangenorganisatie COC. Naast haar functie bij Greenpeace blijft Sylvia co-voorzitter van twee organisaties: de Global Call to Action against Poverty (in Nederland EEN) en de Nederlandse Worldconnectors. 'Ik wil mijn passie en ervaring inzetten om te werken aan het meest urgente onderwerp van dit moment: klimaatverandering', licht ze haar keuze voor Greenpeace toe. Sylvia Borren is begonnen op 15 februari en stelt zich in het volgende nummer uitgebreid aan u voor.

**WELKOM  
SYLVIA  
BORREN**

## ENKELE REIS FRANKRIJK VOOR KERNAFVAL?

GREENPEACE IS NAAR de rechter gestapt om tien omstreden kernafval-transporten tegen te houden. Kerncentrale Borssele wil de komende jaren treinen vol radioactief afval richting Frankrijk sturen. Officieel om het afval te verwerken en weer terug te sturen, maar in de praktijk blijft 95 procent illegaal in Frankrijk achter. Ike Teuling, campagneleider kernenergie: 'Door kernafval in het buitenland te dumpen denkt Borssele van het probleem af te zijn. Maar de verantwoordelijkheid doorschuiven is geen oplossing.' Minister Verhagen wil graag een tweede kerncentrale in Nederland. Greenpeace wil met de juridische stap onderstrepen dat niemand weet wat we met de groeiende berg kernafval aanmoeten. De enige oplossing is stoppen met kernenergie.



GELD INZAMELEN voor Greenpeace was nog nooit zo leuk en makkelijk. Doe ook mee aan de 6 kilometer lange Helden Race op zondag 10 juli. Een startbewijs 'verdient' u door minimaal € 300 in te zamelen vóór het startsignaal klinkt. Meld u aan als deelnemer op [www.heldenrace.nl](http://www.heldenrace.nl), kies voor Greenpeace en vraag vervolgens uw familie, vrienden en collega's online geld te doneren. Vorig jaar wandelden en renden in Parijs 600 deelnemers voor 45 goede doelen. Amsterdam doet dit jaar voor het eerst mee. Helpt u een mooi bedrag voor Greenpeace bij elkaar te lopen? Voor vragen kunt u terecht bij Ellis Hageman via [ehageman@greenpeace.nl](mailto:ehageman@greenpeace.nl).

**HELDEN RACE  
IN HET  
AMSTERDAMSE  
BOS**

## EILANDEN BESCHERMEN TONIJN

DE BEDREIGDE GROOTOOG- en geelvintonijnen krijgen in de Stille Oceaan weer een kans. Acht eilandstaatjes gaan bijdragen aan bescherming van deze tonijnsoorten, door de schadelijke ringnetvisserij te verbieden in vijf gebieden van samen 4,5 miljoen km². Dit uitgestrekte zeegebied heeft sinds 1 januari een beschermde status. Maar de acht eilanden gaan nog verder in hun pogingen de tonijn te redden: ze verminderen de visserij in hun exclusieve economische zones met 30 procent. 'Een historisch moment voor het zeeleven en een eerste stap op weg naar de instelling van zeereservaten!', reageert Lagi Toribau verheugd. Zij is campagneleider oceanen bij Greenpeace Pacific. Greenpeace voert campagne voor een wereldwijd netwerk van zeereservaten én voor een duurzame visserijsector. Beide zijn nodig om de gezondheid van onze oceanen te herstellen. Ons werk voor de oceanen wordt mede ondersteund door een gift van de Nationale Postcode Loterij. Het Postcode Loterij Project Oceans is een internationaal project om de oceanen te redden. Meer weten? [www.projectoceans.com](http://www.projectoceans.com)



GP/Grace



ÉÉN ZAK HUISVUIL in één jaar. Het klinkt onmogelijk, maar voor de Britse familie Strauss is het ondertussen een koud kunstje. Dit gezin - vader, moeder, dochter en een kat - gebruikt, recycleert en composteert net zo lang tot er (bijna) niets meer over is. Op hun goedbezochte website vertellen ze precies hoe ze dat doen, vindt u bijzondere recepten – *wacky cake* – en talloze tips voor het recyclen van verpakkingsmateriaal, cd's, potten verf, mobiele telefoons en ga zo maar door. Met zichtbaar plezier inspireert deze familie duizenden anderen om hun afval aan te pakken en het milieu mooier en schoner te maken. Ga naar [www.myzerowaste.com](http://www.myzerowaste.com) en maak kennis met de echte *Mr & Mrs Green*. Wie weet raakt ook u geïnspireerd door de leuke tips.

**EEN ZAK  
HUISVUIL  
PER JAAR**

# NEDERLAND KIEST VOOR SCHONE ENERGIE...



GP/Toala Olivares

**‘Ik had het vooral koud in die hijskraan op 70 meter hoogte. Maar ik was ook heel trots: de kranen van Essent stonden stil. We hadden de bouw van de grootste kolencentrale in Nederland platgelegd! En de kou werd ruimschoots gecompenseerd door de hartverwarmende steunbetuigingen.’**

>

CHRISTIEN DE JONG werkt bij Greenpeace en is ook vrijwillig actievoerder. Ze zat in december twee nachten op een klein plateau in een hijskraan, zo’n 70 meter boven de bouwplaats waar Essent een nieuwe kolencentrale neerzet. ‘Op mijn telefoon kwamen honderden positieve reacties binnen. Mensen vonden de actie fantastisch en gaven me ontroerende adviezen. “Doe boterhamzakjes om je voeten, dan blijven ze warm.” Op zo’n moment voel ik me sterk verbonden met al die honderdduizenden Nederlanders die net als ik schone energie willen. Mijn invloed als individu is beperkt, maar ik stond daar voor en namens heel veel mensen die willen dat energiebedrijven stoppen met het gebruik van vieze kolen.’

#### FAKKELS IN AANTOCHT

Eén van de mooiste momenten was de aankomst van zo’n 250 mensen met fakkels in hun handen. ‘Dat was een geweldig gezicht. Al die fakkels die je in het donker al van ver

aan zag komen. “Prachtig, echt prachtig!”, hoorde ik Florian heel hard roepen, hangend in zijn tentje tussen drie hijskranen.’ Pas toen de hard aanwakkerende wind de situatie onveilig maakte, klommen de actievoerders naar beneden. Maar Christien trekt zo weer haar klimspullen uit de kast als de kolenplannen doorgaan. ‘Het is toch onvoorstelbaar dat een bedrijf in deze tijd nog een kolencentrale bouwt. Energiebedrijven moeten hun verantwoordelijkheid nemen, vind ik.’

#### 4,5 MILJOEN AUTO’S

Jaarlijks zullen de twee geplande kolencentrales van Nuon en Essent in de Eemshaven net zoveel CO<sub>2</sub> uitstoten als 4,5 miljoen auto’s. En dat zo’n veertig jaar lang: tel uit je klimaatverlies. Daarom voert Greenpeace campagne tegen deze potentiële klimaatramp, samen met veel burgers en organisaties in het noorden. We maakten parodieën op de commercials van Nuon en Essent, trokken met fietscampers door de noordelijke provincies en we zetten juridische middelen in. Campagneleider Rolf Schipper werkt zich geduldig en vasthoudend door de papierberg die daar onvermijdelijk bij hoort. ‘Natuurlijk tekent Greenpeace bezwaar aan tegen de milieuvergunningen voor deze kolencentrales. Naast een gigantische hoeveelheid CO<sub>2</sub> stoten ze straks ook veel schadelijke stoffen uit. Die zullen, net als de bouwwerkzaamheden zelf, de natuur in het kwetsbare Waddengebied onvermijdelijk aantasten.’

#### VINGER OP DE ZERE PLEK

Bizar is dat we de nieuwe kolenstroom in Nederland helemaal niet nodig hebben. Die stroom zal grotendeels worden geëxporteerd. Nuon en Essent laten straks dus een kolencentrale draaien om elektriciteit te verkopen aan het buitenland. Nederland blijft achter met een stijgende CO<sub>2</sub>-uitstoot op zijn conto én een vervuild leefmilieu. Mevrouw Dondorp uit het naburige Uithuizen demonstreerde met Greenpeace op de bouwplaats bij de Eemshaven. Feilloos legt ze de vinger op de zere plek: ‘Het is onzin om nu nog aan kolencentrales te beginnen. Er zijn al zoveel andere mogelijkheden!’ Ze woont op een steenworp afstand van de Eemshaven en zit absoluut niet te wachten op twee vervuilende centrales. Net zoals veel

andere bewoners en gemeenten in de noordelijke provincies, waar het verzet tegen de kolencentrales én de mogelijke dumping van CO<sub>2</sub> in de bodem groot is.

#### RUIM 60.000 OPROEPEN

‘Geweldig gedaan allemaal! Hou de strijd tegen nieuwe kolencentrales vol! #stopofkzegop’. ‘Knap gedaan jongens, wat een bikkels zijn jullie’. De reacties via Twitter logen er niet om: de steun voor de Greenpeace-actie in de Eemshaven en de andere onderdelen van onze campagne was groot. Al meer dan 60.000 mensen hebben energiebedrijven Nuon

## ‘Onvoorstelbaar dat energiebedrijven kiezen voor kolen’

en Essent laten weten dat ze tegen de bouw van nieuwe kolencentrales zijn. Ook duizenden donateurs waren graag bereid een extra gift te doen. De heer Van der Klift (73) uit Baarn bijvoorbeeld, jong van geest en nog volop actief als natuurbeschermers, droeg als donateur graag iets extra’s bij aan de kolencampagne. ‘Ik vind de acties van Greenpeace zeer nuttig en gewenst. Ieder weldenkend mens weet toch dat we juist af moeten van die kolen. Het is voor mij onbestaanbaar dat we in zo’n verstandig land als Nederland dit soort keuzes maken.’

#### HOOGLERAREN VOOR DUURZAME ENERGIE

‘Energiebedrijven, keer terug nu het nog kan’, schrijven ook zestien hoogleraren in een open brief. Ze pleiten voor een stop op de bouw van vijf nieuwe, vervuilende kolencentrales. Nederland wordt de vieze man van Europa, vinden de wetenschappers. ‘Steenkolen zijn de meest vervuilende brandstof [...] en dragen het meest bij aan klimaatverandering. Bovendien verdringen ze duurzame opties.’ Wubbo Ockels is een van de ondertekenaars. ‘Wij beschouwen de

>



# ... NU ESSENT EN NUON NOG

> keuze voor kolencentrales en mogelijk een kerncentrale als het verkeerde pad', licht hij bij de NOS toe. 'We zijn bang dat Nederland zó ver gaat achterlopen dat we de boot missen: de economische groei die gepaard gaat met een duurzame economie. Windenergie is een hele goede investering en ook zonne-energie via zonnepanelen komt eraan. Daar zou je nu op moeten inspelen.' De open brief is inmiddels ondertekend door vijftig hoogleraren.

## DRIE GROENE ALTERNATIEVEN

Nuon en Essent zijn nog onvoldoende onder de indruk van uw ruim 60.000 oproepen en gaan door met hun bouwplannen. Daarom zetten we een volgende stap: Greenpeace roept alle klanten van Nuon en Essent op te kiezen voor een groen energiebedrijf. Ook als u groene stroom afneemt van Nuon of Essent, vragen we u om over te stappen. Ongewild steunt u immers een bedrijf dat geld investeert in klimaatvervuilende kolencentrales. Greenpeace raadt u drie energiebedrijven van harte aan: Eneco, Windunie en Greenchoice. Zij kiezen bewust voor schone energie en investeren niet in kolen.

## STAP NU EENVOUDIG OVER

Nederland wil schone energie, nu Essent en Nuon nog. Laat deze vervuilers voelen dat ze een foute keuze maken. Trek de stekker uit Nuon en Essent en kies voor groen! Zo houden we samen de kolencentrales tegen. Greenpeace maakt de overstap nu heel gemakkelijk. Bij dit magazine vindt u een kaart waarop u kunt aankruisen voor welk groene energiebedrijf u kiest. Vul het kaartje in en stuur het naar Greenpeace. Wij sturen het door naar de leverancier van uw keuze, die binnen twee weken telefonisch contact met u opneemt om de overstap te regelen. Natuurlijk kunt u ook online overstappen op [www.ikswitch.nu](http://www.ikswitch.nu). Daar vindt u bovendien meer informatie over de groene leveranciers. Bent u geen klant van Nuon of Essent? Dan is de kans groot (6 op 10) dat de eerstvolgende persoon die u ontmoet dat wél is. Geef het kaartje door! Overstappen was nog nooit zo hard nodig én zo eenvoudig. Doen! 🐦

De ontwikkelingen rond de kolenplannen van Nuon en Essent gaan razendsnel. Kijk voor het laatste nieuws over onze campagne op [www.greenpeace.nl](http://www.greenpeace.nl).



## KIES VOOR GROEN!

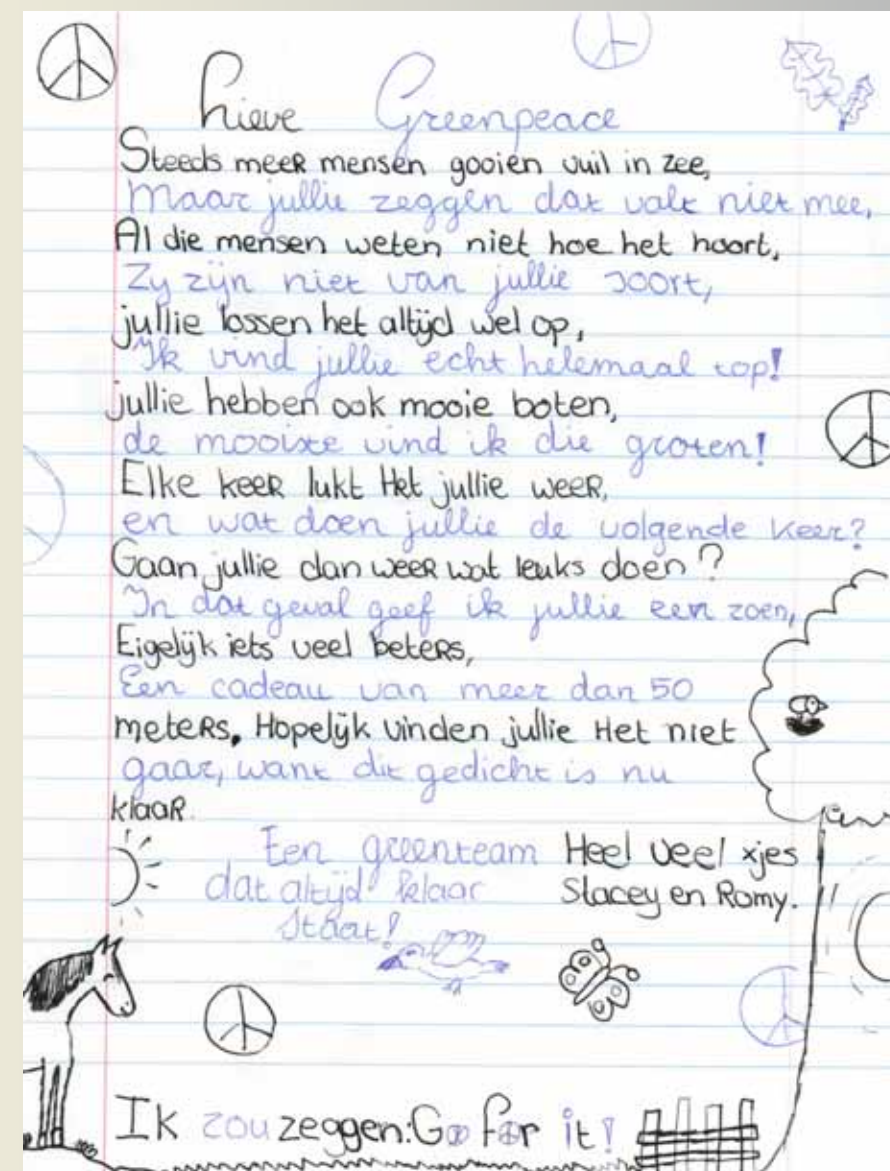
**Stapt u ook over naar een groen energiebedrijf? U regelt uw overstap heel eenvoudig via de kaart bij dit magazine of op [www.ikswitch.nu](http://www.ikswitch.nu).**

- **Eneco produceert veel elektriciteit uit gascentrales en windmolens. Sinds begin 2011 levert dit bedrijf uitsluitend groene stroom.**
- **Greenchoice levert al tien jaar uitsluitend groene stroom. Als klant kunt u zelf kiezen hoe uw stroom wordt opgewekt: uit wind, water, zon of duurzame biomassa.**
- **Windunie levert én produceert windenergie van Nederlandse bodem. U beslist als klant zelf van welke windmoleneigenaar u stroom wilt afnemen.**

## Greenteams bedankt!



Stacey Dubbeldam (9) en Romy van der Heijden (10)



## Educatieactiviteiten afgebouwd

IN DE RUIM DERTIG JAAR dat Greenpeace bestaat, ontvingen we duizenden brieven en mails van kinderen als Stacey en Romy. Ontroerende, bemoedigende en enthousiaste post waaruit bleek hoe sterk kinderen betrokken waren bij Greenpeace en onze milieucampagnes. Greenpeace is trots op de Greenteams en andere jonge helden die talloze acties voor de natuur organiseerden. Maar de laatste jaren nam het aantal nieuwe Greenteams af en liep de belangstelling voor *Sirius*-excursies terug. Bovendien wil Greenpeace nog meer volwassenen inspireren om voor het milieu in beweging te komen. Kortom: tijd om te veranderen.

De 'Zodiac' die u bij dit magazine ontvangt, is het laatste nummer van ons speciale kinderblad. In de zomer van 2010 hebben we afscheid genomen van de *Sirius* en per 1 januari 2011 ondersteunen we de Greenteams niet langer direct. Maar

veel stoere Greenteamers blijven zelfstandig prachtige acties organiseren voor de natuur en het milieu. Greenpeace biedt ze nog steeds een schat aan informatie. Ons kinderinformatiepakket bijvoorbeeld, waarin ook de actiegids zit die we voor de Greenteams maakten. Met dit pakket haalden Stacey en Romy een 10+ voor hun spreekbeurt.

## OP SCHOOL

Wat doen we nog meer? Leerkrachten kunnen onze tien handige lesbrieven downloaden via [www.greenpeace.nl/educatie](http://www.greenpeace.nl/educatie). En Greenpeace-vrijwilligers geven met veel plezier voorlichting op scholen. Ook blijft [www.greenpeacekids.nl](http://www.greenpeacekids.nl) bestaan, waar kinderen alles te weten kunnen komen over Greenpeace en onze milieucampagnes. Heeft u vragen of wilt u ons iets laten weten? Bel of mail ons dan: de medewerkers van onze service desk zitten voor u klaar. 🐦

# CADEAU VOOR DE TOEKOMST



**Gorilla & GREENPEACE**



# AMERIKAANSE TOESTANDEN IN HOLLANDS LANDSCHAP?

**Amflora is de mooie naam van een genetisch gemanipuleerde aardappel die absoluut niet op de Nederlandse akkers terecht mag komen, vinden boer Joris Kolléwijn en politica Esmé Wiegman. Ruim 1 miljoen Europese burgers denken er precies zo over. Zij proberen via het allereerste Europese burgerinitiatief dit soort piepers terug te leggen op het bord van de Europese Commissie.**

>

DE AMFLORA IN HET OPEN VELDT? Voor Joris Kolléwijn is het onbegrijpelijk. ‘Dan kunnen we de biologische landbouw wel opdoeken. Ik vraag me af of mensen wel goed beseffen dat ze dan hun keuzevrijheid kwijt zijn als consument.’ Kolléwijn bestiert het biologisch-dynamische tuindersbedrijf De Lepelaar in het Noord-Hollandse dorp Sint Maarten. ‘Kijk eens om je heen naar dit mooie Hollandse landschap. Dat is toch ontzettend de moeite waard! Ik vind dat we er met ons allen verantwoordelijk voor zijn om onze natuur te behouden.’ Nu nog kan Kolléwijn zijn producten vol overtuiging aanprijzen als lekker, gezond én goed voor het milieu en de landbouw. Maar als de Amflora straks in Nederland geteeld mag worden, is het hek van de dam. Dan volgen onherroepelijk meer gentechgewassen op de velden.

## HARTSTOCHTELIJK PLEIDOOI

Kolléwijn waarschuwt voor Amerikaanse toestanden als gentechgewassen op het open veld terechtkomen. ‘In de Verenigde Staten is het al te laat. Daar is biologisch boeren vrijwel onmogelijk geworden, omdat overal genetisch gemanipuleerde gewassen in het veld staan. Die kruisen onvermijdelijk met natuurlijke gewassen, ook van biologische boeren. Dat risico loopt de Europese landbouw nu net zo hard met de komst van Amflora.’ De Noord-Hollandse boer pleit hartstochtelijk voor het voorzorgprincipe: ‘Genetische manipulatie is schieten met hagel in de hoop iets te raken. Wat de gevolgen op lange termijn zijn, kun je niet voorspellen. Daarom zeg ik: niet doen!’

## OMSTREDEN BESLUIT

Wat is er aan de hand? In maart 2010 nam de Europese Commissie een omstreden besluit: de genetisch gemanipuleerde zetmeelaardappel Amflora van chemiebedrijf BASF werd toegelaten in de Europese Unie. Daarmee zet de commissie de deur open voor meer genetisch gemanipuleerde gewassen, tot grote verontwaardiging van Europese burgers en milieu-organisaties. Want in 2008 had de commissie juist afgesproken dat eerst de veiligheidsbeoordeling en de toelatingsprocedure van gentechgewassen sterk verbeterd moesten worden.

## BELANGRIJKE ANTIBIOTICA

Herman van Bakkem, campagneleider genetische manipulatie en duurzame landbouw bij Greenpeace, legt uit wat er mis is met de Amflora: ‘Deze aardappel is zo gemanipuleerd dat hij nog maar één soort zetmeel produceert. Dat zetmeel wordt gebruikt in de productie van papier, plakband, textiel en cosmetica. Behalve de risico’s van elk gentechgewas is de Amflora extra omstreden. In deze aardappel zijn namelijk ook genen toegevoegd die resistent zijn tegen antibiotica.’ Op het moment dat de resistentie tegen antibiotica zich ongecontroleerd verspreidt, valt dit weg als laatste redmiddel tegen ziekten als tuberculose. Daarom beloofde de Europese Commissie in

2008 een einde te maken aan antibioticumresistentie in planten. Maar industriële belangen lijken nu toch zwaarder te wegen. ‘Gentechgewassen zijn bijna allemaal in handen van grote concerns die miljoenen spenderen aan lobbywerk’, verklaart Tweede Kamerlid voor de ChristenUnie Esmé Wiegman. ‘Het gaat puur om commercieel gewin en daar is het lastig tegen vechten.’

## EERSTE EUROPESE BURGERINITIATIEF

Greenpeace en online actiegroep Avaaz sloegen de handen ineen om de toelating ter discussie te stellen. We gebruikten daarvoor als eerste in Europa een nieuw inspraakinstrument: het burgerinitiatief. Iedereen die een miljoen handtekeningen van burgers uit een representatief aantal EU-landen weet te verzamelen, kan de Europese Commissie vragen om een beleidswijziging voor te stellen. Het initiatief van Greenpeace en Avaaz werd een overduidelijk succes: binnen zeven maanden stroomden ruim 1 miljoen handtekeningen binnen, waaronder veel Nederlandse. Samen vragen we de Europese Commissie te stoppen met de toelating van alle gentechgewassen, totdat de risico’s goed te overzien zijn.

## VREEMDE GANG VAN ZAKEN

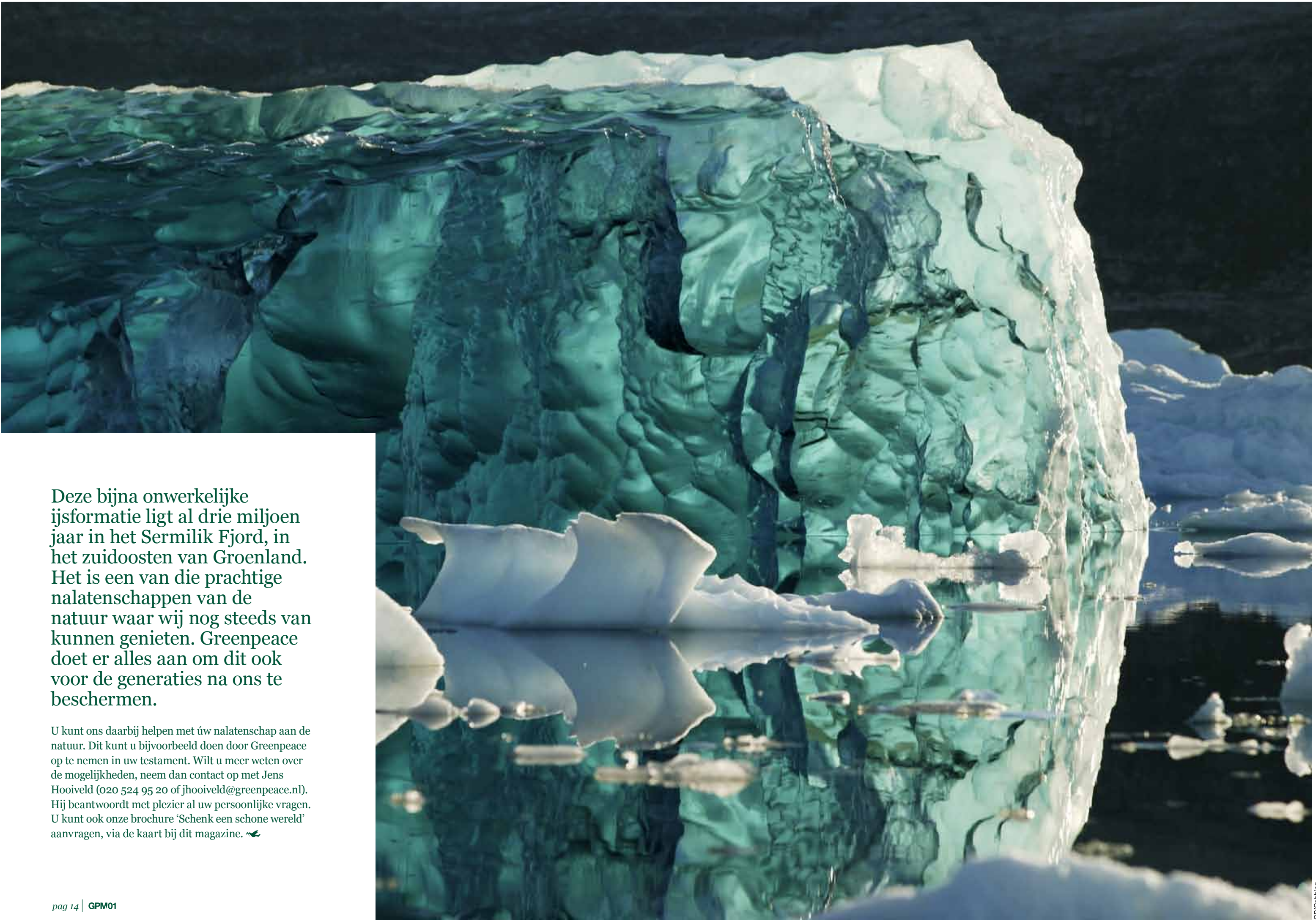
‘De risico’s op lange termijn zijn nog lang niet duidelijk’, vindt ook Esmé Wiegman. In Europa beoordeelt de Europese autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA) of een gentechgewas veilig is of niet. De Europese Commissie vaart meestal blind op dit oordeel. Zo ook nu: volgens de EFSA kan de Amflora best commercieel verbouwd worden. Een zeer discutabel besluit met grote gevolgen, vindt Wiegman: ‘Als EFSA een positief oordeel velt, zal het wel goed zijn, denkt een aantal volksvertegenwoordigers. Een vreemde gang van zaken, omdat maatschappelijke belangen zoals duurzaamheid voor mens en milieu ook moeten worden meegewogen. Dat gebeurt onvoldoende in de huidige toetsingsprocedures, zowel op nationaal als op Europees niveau.’ Volgens Wiegman zijn eerst bindende en transparante eisen nodig waaraan gentechnologie moet voldoen.

## KLASSIEKE VEREDELING

Wie zit er eigenlijk te wachten op de gentechpiepers van BASF? ‘Er bestaan al verschillende gentechvrije zetmeelaardappelen die exact hetzelfde zetmeel leveren als de Amflora-aardappel van BASF’, benadrukte Wiegman in de Tweede Kamer. ‘De Nederlandse zaai- en pootgoedbedrijven zijn koploper in innovatieve gentechvrije veredeling.’ Wiegman fietste in augustus vorig jaar een deel van het Pieperpad, dat Greenpeace en Biologica uitzetten langs biologische boeren. ‘Vandaag liet een boer mij een aardappelras zien dat niet meer vatbaar is voor de “aardappelziekte”, dankzij klassieke veredeling’, vertelt ze op de ChristenUnie-website. ‘Zo zie je maar dat er veel mogelijk is zonder onze gewassen genetisch te manipuleren.’ 🐣

— **‘Consumenten raken hun keuzevrijheid kwijt’** —





Deze bijna onwerkelijke  
ijsformatie ligt al drie miljoen  
jaar in het Sermilik Fjord, in  
het zuidoosten van Groenland.  
Het is een van die prachtige  
nalatenschappen van de  
natuur waar wij nog steeds van  
kunnen genieten. Greenpeace  
doet er alles aan om dit ook  
voor de generaties na ons te  
beschermen.

U kunt ons daarbij helpen met úw nalatenschap aan de  
natuur. Dit kunt u bijvoorbeeld doen door Greenpeace  
op te nemen in uw testament. Wilt u meer weten over  
de mogelijkheden, neem dan contact op met Jens  
Hooiveld (020 524 95 20 of [jhooiveld@greenpeace.nl](mailto:jhooiveld@greenpeace.nl)).  
Hij beantwoordt met plezier al uw persoonlijke vragen.  
U kunt ook onze brochure 'Schenk een schone wereld'  
aanvragen, via de kaart bij dit magazine. 🐾



# Held met sokken

Alef Arendsen houdt van mooie, snelle auto's. Dat gaat uitstekend samen met een schoon milieu, vindt hij. Als die auto's maar rijden op duurzaam opgewekte stroom. Alef is een van de oprichters van The New Motion, een bedrijf dat elektrisch rijden promoot. Hij en zijn medeoprichters vragen zich voortdurend af wát ze moeten doen om elektrisch rijden aantrekkelijk te maken. Hun antwoord: maak het gemakkelijk! The New Motion helpt zijn klanten de juiste auto te kiezen en regelt de financiering, het onderhoud en een oplaadpunt voor de deur. Zo ruimt het bedrijf praktische obstakels uit de weg, waardoor elektrisch rijden voor veel mensen opeens een haalbaar alternatief blijkt. En dat is winst voor het milieu. Daarom is Alef onze eerste held met sokken. 🐟

Kent u ook zo'n held met sokken? Iemand die op een onverwachte, verrassende manier iets bijzonders doet voor het milieu? Mail naar [redactie@greenpeace.nl](mailto:redactie@greenpeace.nl).

**‘De mens is een egoïstisch wezen en als je dat begrijpt, kun je grote veranderingen teweegbrengen.’**

Naam: Alef Arendsen  
Leeftijd: 32  
Is: oprichter The New Motion  
Woont in: Amsterdam



Gratis breipatroon op [www.greenpeace.nl/sok](http://www.greenpeace.nl/sok)

# Op eenzame diepte



**Deze vis bestaat echt. Het is de blobvis. Hij zou ook ‘Kale-Arie-van-hiernaast’ kunnen heten, vanwege zijn opvallend menselijke gezicht.**

Als je langer naar hem kijkt, is het net of hij elk moment kan gaan praten: ‘Ik heb het zwaar. Mijn vrouw en kinderen zijn me ontvallen’, zou Kale Arie zeggen. En misschien is dat ook wel echt waar. Want zelfs op de 1.000 meter diepte waar Arie woont, schrapen zware vissersnetten voor de kust van Australië en Tasmanië het leven weg. Dat blobvissen oneetbaar zijn en dus - net als de talloze andere zeeschepsels - nuttelose bijvangst is, doet er niet toe. Gek, toch? Dat vindt Greenpeace in ieder geval wel. Daarom pleiten we voor het instellen van zeereservaten, voordat de zeebodem straks net zo kaal is als de kop van blobvis Arie. 🐟

Tom Grijsen,  
campagneleider oceanen  
Volg Toms blog op [tomgrijsen.blogspot.com](http://tomgrijsen.blogspot.com)





# WINKELLEN MET ILZE

**Als Ilze Smit een elektronikawinkel binnenstapt, let ze natuurlijk op de prijs van de laptop of de tv die ze wil kopen. Maar de campagneleider giftige stoffen en elektronica bij Greenpeace kijkt in de eerste plaats naar de herkomst. Wie heeft het product gemaakt? Heeft de elektronikaproductent een goed recyclingbeleid, of belandt het product later op een schroothoop in Ghana?**

>

Volg Ilze op Twitter: [Ilze\\_GP](#)  
of mail naar [ismit@greenpeace.nl](mailto:ismit@greenpeace.nl)



‘JA, WINKELLEN MET MIJ is reuze leerzaam’, lacht Ilze. ‘Maar serieus: 85 procent van alle afgedankte apparatuur in Nederland eindigt mogelijk in een ontwikkelingsland. We weten slechts van 15 procent zeker dat het goed wordt verwerkt. Dat zijn de apparaten die je bij de inzamelingspunten van gemeenten aanbiedt. Zij zijn verplicht om schadelijke stoffen op een verantwoorde manier te verwijderen uit mobiele telefoons, computers, televisies en andere elektronica.’

DAT IS NIET VEEL. WAT GEBEURT ER MET DIE ANDERE 85 PROCENT?

‘Dat weten we niet precies. Een deel wordt waarschijnlijk gewoon bij het restafval gedumpt. Greenpeace heeft onderzoek gedaan in landen als Ghana, China en India. We weten dat containers vol elektronica-afval daar terechtkomen. Zonder enige bescherming halen volwassenen en kinderen de producten uit elkaar, op zoek naar bruikbare onderdelen. De zeer schadelijke stoffen die daarbij vrijkomen, zoals lood, broomhoudende vlamvertragers en dioxines, verwoesten hun gezondheid en vervuilen het milieu. Zij betalen in feite de prijs voor onze wens om de nieuwste gadgets of plasma-tv te willen hebben.’

IK DACHT DAT WE GEZELLIG GINGEN WINKELLEN. MOETEN WE ONS NU SCHULDIG VOELLEN?

‘Nee hoor. Er is immers keuze genoeg! Kijk maar op onze groene elektronikaranglijst. Steeds meer elektronikaproducten besluiten op aandringen van Greenpeace giftige stoffen uit hun producten te halen. Nokia en Sony Ericsson hebben mobiele telefoons zonder broom en pvc. Apple kwam twee jaar geleden met de eerste gifvrije laptop. En Philips heeft een tv zonder gif ontwikkeld, de Econova. Want dat is natuurlijk de beste aanpak: als je er geen gif in stopt, hoeft je dat er later ook niet uit te halen. En dan kan die elektronica best naar Ghana of China verscheept worden. Maar ik vind ook dat mensen best wat langer met hun elektronica kunnen doen. Dat bespaart ons een behoorlijke berg giftig afval.’

MAAR WAT MOET IK MET MIJN OUDE MOBIELTJE DOEN? DAAR ZIT VAST NOG GIF IN.

‘Eigenlijk zijn producenten er natuurlijk zelf verantwoordelijk voor dat hun afgedankte elektronica netjes wordt

## GSM's

• In mobiele telefoons zitten giftige stoffen als broom en pvc. In de nieuwste modellen van Nokia en Sony Ericsson zitten deze stoffen niet meer.

## Flatscreen tv's

• Stoffen als broomhoudende vlamvertragers, antimoonverbindingen, pvc en kwik worden in televisies verwerkt. Philips heeft een gifvrije tv ontwikkeld, de Econova.

## Computers

• Computers bevatten vaak ftalaten, pvc en broomhoudende vlamvertragers. HP heeft grote vooruitgang geboekt in het uitsluiten van pvc en broom.

Kijk voor onze elektronikaranglijst op [www.greenpeace.nl/elektronica](http://www.greenpeace.nl/elektronica)



Gerda Steiner & Jörg Lenzlinger

opgeruimd. Greenpeace voert hiervoor al jaren campagne. Nokia staat nu op nummer 1 van onze ranglijst, onder meer dankzij een goed programma om wereldwijd zijn oude apparaten te recyclen. Maar zolang veel producenten dat nog niet doen, kun je er zelf voor zorgen dat je elektronische afval goed wordt gerecycled. Zo moeilijk is dat niet: gewoon inleveren bij het lokale, gemeentelijke afvaldepot. Want als het in handen valt van illegale handelaren, is de kans groot dat je mobieltje straks op een smerige afvalhoop in Ghana terechtkomt. Wist je dat handelaren zelfs kringloopwinkels afstropen? Daar schrok ik wel van. We zijn er natuurlijk juist voor dat oude spullen hergebruikt worden. Vraag dus bij een kringloopwinkel altijd om een garantie dat apparaten niet aan een tussenhandelaar worden meegegeven.’

WAT DOET GREENPEACE HIERAAN? KUNNEN WE OVER EEN PAAR JAAR AL ONZE APPARATEN GIFVRIJ KOPEN?

‘Daar werken we hard aan. Elektronikaproducten spelen een hoofdrol en daarom spreekt Greenpeace ze voortdurend aan. We willen graag met ze meedenken als ze maar echt van hun giftige stoffen af willen. Onze ranglijst is daarbij een prima middel: producenten zien hun concurrenten hoger op de lijst eindigen. Dat is een stimulans om het zelf ook beter te doen. Natuurlijk blijven er altijd vervuilers die hun maatschappelijke verantwoordelijkheid niet nemen. Maar we zien over het geheel een duidelijk stijgende lijn. Reden genoeg om door te gaan!’





VN-klimaatconferentie (COP16),  
Cancún, Mexico, 5 december 2010

Op de zeebodem bij het Mexicaanse Isla Mujeres vormen actievoerders samen met 400 levensgrote beelden een indrukwekkend tafereel. De kunsttuin is ontworpen door de Britse kunstenaar Jason deCaires Taylor en is bedoeld om toeristen weg te lokken van de ernstig bedreigde koraalriffen in het gebied. Met de actie tijdens de VN-klimaatconferentie

in Cancún vestigt Greenpeace de aandacht op de gevolgen van klimaatverandering. Nu al dreigen bewoonde eilanden in zee te verdwijnen door een stijgende zeespiegel. Door ons te steunen zorgt u ervoor dat we de ogen van de wereld kunnen blijven richten op milieuproblemen als deze. 🐟

## Colofon

© Maart 2011  
Stichting Greenpeace Nederland

**GPM** verschijnt minimaal 3 keer  
per jaar en wordt toegestuurd aan  
donateurs  
ISSN: 0166-4506

Postadres: Postbus 3946,  
1001 AS Amsterdam

Bezoekadres: Jollemanhof 15-17,  
1019 GW Amsterdam

Voor administratieve vragen:  
Service desk: 0800 422 33 44 (gratis)  
of [www.greenpeace.nl/contact](http://www.greenpeace.nl/contact)

Rekeningnummer: 44

Opmerkingen en suggesties over de  
inhoud van **GPM** kunt u sturen naar  
[redactie@greenpeace.nl](mailto:redactie@greenpeace.nl)

Voor blinden en slechtzienden is een  
digitale of gesproken versie van **GPM**  
beschikbaar via Dedicon (0486 486 486  
of [info@dedicon.nl](mailto:info@dedicon.nl))

**GPM** is gedrukt op 100 procent  
hergebruikt en chloorvrij gebleekt  
papier

Volg Greenpeace op  
[www.greenpeace.nl](http://www.greenpeace.nl)

Twitter:  
**GreenpeaceNL**

Facebook:  
**Greenpeace Nederland**

Meld u aan voor onze actiemails via  
[www.greenpeace.nl/ikdoemee](http://www.greenpeace.nl/ikdoemee)